

TISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Nagybuda, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vis- Előfizetések és hirdetések a
 saadására nem vállalkozik. kiadóhivatalhoz intézendők.

ÚJ FEGYVERZETBEN.

Új fegyverzettel, új köntösben köszöntjük a Tiszántúl olvasóinak táborát régi zászlónk, a keresztény Magyarország tiszta lobogója alatt.

Hónapok óta várt fegyverzetünk valahára megérkezett: új betűkkel felszerelt nyomdánk ismét méltó külsővel fogja kiállítani Szent László városának keresztény napilapját, melynek megújított külsejű első számát íme igaz örömmel tesszük le olvasóink asztalára.

Az öröm e perceiben első sorban azokról a nemes és áldozatkész lelkekről emlékezünk meg, akik a mai horribilis drágaság dacára is lehetővé tették az új betűk beszerzését. Nélkülök, a sajtó nagy hivatása iránt tanusított megértő támogatásuk nélkül lehetetlenségel határos feladat lett volna az új nyomdafelszerelést ma beállítani. Áldja meg az Isten mind a két kezével, akik két kézzel jöttek a keresztény sajtó segítségére.

De köszönettel tartozunk olvasóinknak is, akik az utolsó hónapokban a sajnos fogyatékos kiállítás dacára mellettünk kitartottak. Nemcsak kitartottak, hanem a lapot folyton tovább terjesztették. Bizony szükségünk volt arra a lelkes támogatásra, mert a régen megrendelt betűk lassu szállítása, az örökös háborus akadályok, a sok várakozás és reménykedés első sorban a mi idegeinket tette próbára s mi agódtunk legjobban. Örömmel és hálával jegyezzük fel, hogy a mi közönségünk a fogyatékos külső alatt is értékelni tudta a tartalmát, a színvonalát, a keresztény közönség érdekében kifejtett, lankadást nem ismerő munkásságot.

Most, mikor a béke hajnalának első sugarai derengenek a vérbe borult emberiség felett, mikor egy új világ hajnalán állunk, most kezdődik a Tiszántúlnak is új korszaka. Mert valóban új korszakot jelent az, mikor új fegyvereket kapunk kezünkbe. Új fegyvereket, a békéért való küzdelemben.

Nem tudni, hogyan alakul ki a mostani forrongó korszak. Egy bizonyos:

a háboru után sok minden nem úgy lesz, mint volt a háboru előtt. De az is bizonyos, hogy egynek érintetlenül kell maradnia, sőt az eddiginél még jobban ki kell domborodnia: Magyarország keresztény jellegének.

Az előjelekből ítélve, ezt fogja fenyegetni a veszedelem.

A háboruban a keresztény magyarság számban is, vagyonban is igen sokat, aránytalanul sokat vesztett. A delegációkban nemrég mutatták ki, hogy Magyarország véráldozata nagyobb Ausztriánál. Ez a többlet a keresztény magyarság vérvesztését gyarapította. Ugyancsak kimutatták a delegációkban azt is, hogy a hadsereg részére teljesített ipari szállításokból Magyarország két milliárddal kevesebbet kapott, mint a mennyi megillette volna. Ha ennek dacára annyi új vagyon úszik nálunk a felszínen, míg az üres boltok előtt a rongyokba öltözött nincstelenség ácsorog: akkor a vagyoni viszonyoknak is sajnálatos és veszedelmes eltolódását kell följegyeznünk és ez az eltolódás is a keresztény magyarság kárára történt. Megnövekedett feladatokkal meggyöngyülten áll szemben a keresztény Magyarország és e feladatokkal csak egy módon tudunk megbirkózni: ha összetartunk.

Az összetartásnak pedig csak egy hatalmas eszköze van: a keresztény sajtó.

A sajtó hatalmát semmi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a háboru alatt az állam a sajtót is a hadviselés eszközei közé sorozta, mint akár a fegyvereket. A kis ólombetűk éppen úgy az állam hadviselési érdekei szerint sorakoztak, mint a puskák és a szuronyok.

A Tiszántúl kivette ebből a részből a háboru alatt. A nemzeti önvédelem ügyét szolgálta minden betű ép úgy, mint minden gondolatunk.

Ha megjön a béke, a kardokból és puskákból békés ekét kovácsolunk. De a kis ólombetűk, ezek a kis ólomkatonák tovább is mindennap őrésre vo-

nulnak, csatarendbe állanak, hadba indulnak.

Az új idők szele sok port kavart fel. A demokrácia álarcá alatt élelmes demagógok settenkednek körülöttünk. Az ország határainak épségéért vívott harc folytatódni fog a család, az erkölcs, a magyarság épségéért. A négy folyót és a három halmot megvédtük címerünkben: meg fogjuk védeni a kettős keresztet is.

A keresztény közvéleménynek keresztény sajtó köré tömörülve, felkészülten, szervezve kell készen állania minden eshetőségre. Az ólombetűk ezrei ellen ólombetűk millióit kell felvonultatnunk; ma még tehetjük — ki tudja, nem lesz-e késő holnap?

A Tiszántúl ólombetűinek eddigi regimentjeit megörölte a háboru. Új hadsereg, új regimentek állanak mátol helyükbe és úgy érezzük, mintha velük együtt új lelkesedés, fokozott munkakedv szállana meg bennünket is. Viszonyásul a közönségtől is kérjük azt a támogatást, melyet minden önzetlen munka megérdemel.

A mi sajtónk: a mi várunk.

A vár fokán az ólombetűk új regimentje ma tiszteleg először a zászló előtt.

Az általános fegyverszünet tárgyalása küszöbön.

Budapest, dec. 22. (Saját tudósítónktól.)
 Genfből táviratozzák:

Párisi lapok jelentik, hogy Stockholmában orosz delegátusok érkeztek, akik az ottani antant képviselőivel tárgyaljanak. Ez a hír a svéd körökben megerősíti azt a hitet, hogy küszöbön áll az általános fegyverszünet ügyének tárgyalása.

Német buvárhajók sikere a Földközi tengeren.

Budapest, dec. 22. (Saját tudósítónktól.)
 Berlinből jelenti a Wolf ügynökség: A Földközi tengeren buvárhajóink 11 gőzöst és 5 vitorlást süllyesztettek el kb. 63 ezer bruttó regiszter tonna tartalommal.

SIMON BÉLA régiség és ékszerüzletében **nagy karácsonyi vásár.**

A raktár tulzsufaltsága miatt arany, ezüst és briliáns áruk fazon nélkül, dísz tárgyak és régiségek 20—30 % árengedménnyel lesznek kiárusítva. Az eladó tárgyak nagy választéka megtekinthető vételkényszer nélkül.

Hangok az ellenség táborából.

A Morning Post egy száma.

Némethy Gyula dr.

Egy kedves ismerősöm szivességéből nemsrég kezembe került az egyik tekintélyes londoni napilap (lepedőnek is mondhatnám) november 7-iki száma, melyet természetesen nem csekély érdeklődéssel olvastam át. Hogy kíváncsiságom nem volt indokolatlan, arról mindenki meggyőződhetik, ha az itt közölt szerény sorokat átolvassa.

A Morning Post-ról van szó. Első oldala merő hirdetés, de ezek között is van, ami minket, magyarokat érdekel. *The nucleus of a nation* (egy nemzet magva) cím alatt például a következőket olvassuk. „A szerb kis nemzet, amely a háboru előtt számra alig haladta meg a négy milliót. Ezek közül, úgy mond Pasics, a szerb miniszterelnök egy és egyharmad millió már elpusztult. Husz vagy harmincezer, főleg leányokat, elhurcoltak Ausztriába és török háremekbe. Minden nagytól nélkül elmondhatjuk, hogy asszonyok és gyermekek kivül kevesen maradtak meg. A nagy szerb visszavonulás idején mindent elkövettek a szerbek, hogy amennyi fiut csak el lehetett vinni, magukkal vigyenek s így menték meg az ország férfitalasságát az ellenség „gyöngéd irgalmától.“ Hála a szerb segély alapnak melynek ő felsége Mária királyné a véd asszonya, országunkban 300 szerb fiut nevelnek, mint a jövő szerb nemzet magvát. Ebből az alapból segélyezik a svájci iskolák és egyetemeken tanuló szerb fiukat is. E fiuk lesznek remélhetőleg a jövő Szerbia tanítói, orvosai, technikusai és vezetői. Az önök dolga fenntartani hazánk nagy hagyományait, amely menedék-helyet nyújt minden nemzetek elnyomottjainak. Az elnyomásnak legklasszikusabb példája Irland, nem is szólva a leigázott népek millióiról, melyek Anglia uralma alatt élnek és lázadognak. Segítője és védelmezője a gyenge népeknek.“

E sorok után az ujság felhívja az olvasókat, hogy adakozzanak a „szerb segély alapra.“ The Serbian Relief Fund, amelynek 50,000 font sterlingre van szüksége.

Még érdekesebb az ujság 4-ik oldalán az *Imperial Parliament* rovat, főleg a béke-vita, peace-debate. Mr. Lees Schmidt, Northampton képviselője hangsúlyozza, hogy Belgium helyreállítása mindenesetre föfeltétele a békének, valamint az okkupált területek kiürítése is, de nem kellene Elzász Lotharingiához kötni a békét, s mindenesetre le kell mondani minden kereskedelmi utóháborúról, bojkottról. Négy hónappal ezelőtt hallottuk, hogy he az entente győz, Németország nemcsak Elzász Lotharingiát veszíti el, de a Rajna nyugati partján egyéb területeket is, a többi között a Saar völgyét is, a titkos szerződés értelmében.

Mr. Balfour (külgyminiszter) Do you believe it? (Hiszi ön ezt?)

Mr. Lees Smith: Yes. (Igen.)

Mr. Balfour. A rumors! (Kósza hír!)

Azóta az orosz kormány közölte az entente hatalmak titkos szerződését, melyek bizony nemcsak Elzász Lotharingiáról szólnak. Sok szó esik ott a Rajna egész nyugati partjáról.

Leeds Smith erre, beszédét folytatva, felhossa, hogy Ribot, a francia miniszterelnök megerősítette a kamarában, hogy ilyen szerződés létezik.

Mr. Balfour. There szever mas such an agreement. (Sohasem volt ilyen megegyezés.)

Mr. Leeds Schmidt. Franciaország és Oroszország között a forradalom után megegyezés jött létre, melyhez képest Németországot meg fogják fosztani ezektől a tartományoktól is, melyeknek lakossága gazdag és elégedett, s melyeket elválasztani a birodalomtól épen olyan széttagolás lenne, mint Cornwallt elválasztani Nagy-Britanniától.

Leeds végül hangsúlyozza, hogy meg kell alkotni a nemzetek ligáját. Csak ez mentheti meg a civilizációt.

Mr. L. Lambert (Cricklade) azt mondja, hogy ő és barátai nem tartoznak a minden áron való béke hívei közé. A béke előfeltételei közé (preliminaries) mindenesetre hozzátartozik Belgium helyreállítása és függetlensége, valamint Észak-Franciaország megszállása a megszállóktól (invaders.) Elzász-Lotharingia visszaadása nem lehet a béke előfeltétele, ez már imperialisztikus cél, ám-bár ez a kérdés is szóba fog kerülni a békekonferencián. Két hónapi háborus költségekön, vagy a harcolók 10 napi hadikiadásán meg lehetne venni egész Elzász-Lotharingiát, épületeit, földjét, bányáit, mindent.

Mr. Faber (Clapham) közbeszól: Így adja ön el a hazafiságot?

Mr. Lambert. Nem arról van szó, hogy eladjuk a hazafiságot, hanem hogy annyi értékes élet pusztulását elkerüljük. Biztosak önök abban, hogy Németország nem akar engedményeket tenni Elzász-Lotharingia francia lakosságának, ahogy a schleswig-holsteini dán lakosságának is tette? Hagyjuk Elzász-Lotharingia kérdését a békekonferenciára s ne tegyük meg a béke előfeltételének. A háznak minden alkalmat meg kell ragadnia, hogy ezt az iszonyu háborut befejezze. Ha a nemzetek ligáját megalakítanak, tárt karokkal kellene fogadni Németországot. (Oh! közbeszólás.)

Mr. G. Faber. Ön elfogadná azt a véres kezét? (Angolok szemében persze csak Németország keze lett véres a háboruban.) (Would you shake that I body hand?)

Mr. Mc Curdy (Northampton.) Nem az a kérdés, hogy Belgiumot helyre kell állítani, hanem: hogy biztossítsuk Belgiumot, hogy ismét helyre ne kelljen állítani. (Éljenzés.) Sok dolog van, mint az ország népe nem értett, de a tíz parancsolatot érti. Nagy különbség van olyan ország között mint Anglia, ahol gyerekkoruktól kezdve arra tanítják a lakosságot „ne öl, ne lopj, szomszédod birtokát ne kívánjad“, és olyan ország között, mint Poroszország, ahol negyven esztendő óta királyok, államférfiak, költők, bölcselők, tanítók le egészen a bölcsödék tanítójáig arra tanítják a gyerekeket, hogy öl, ez az első parancsolat, lopj, ez a második, annak, hogy egy állam nagygyá legyen, kívánjad telegbarátod vagyonát, ez egyszerűen hazafias kötelesség. (Csak a teljesen elvakult fanatizmus képes ilyen rágalomra. És ez nem a szkupcsinában vagy a szobranjé-

ban hangzott el, hanem Európa legrégebb parlamentjében.) Amit a mi országunk kíván, az nem Belgium helyreállítása hanem a tízparancsolat helyreállítása. A béke akadály az, hogy akik a háborut előidéztek és viselik tekintet nélkül azon törvényekre, amelyek az embert a vadállattól megkülönböztetik, még mindig uralmon vannak Németországban. Hogy üljenek a mi képviselőink egy asztal mellé gyilkosokkal, kalózzokkal, asszonyrablókkal, kiknek politikai hitvallásuk, hogy minden szerződés csak addig kötelez, amíg nekem megfelel? (Éljenzés) Napoleont legyőzni tíz esztendőbe került. Nem hiszem, hogy a Hohenzollernnek legyőzése ennyi időt vegyen igénybe, de ha igen, ez ország népe ki fog tartani, míg végbe nem viszi ezt. (Éljenzés.)

Sajátságos kétése beszédet mondott Macdonald. A háboru célja először Belgium függetlensége, másodsor biztosítása Európának, hogy ilyen háboru nem fog kitörni ismét. Elzász Lotharingiát erővel elvenni Németországtól és Franciaországnak ajándékozni nem volna okos dolog. Mérgezett pohár lenne, amit egy Franciaországnak nyujtanánk. Nem lennénk ez esetben Franciaország igaz barátjai, se a béke védői. Angliának nyiltan be kell jelentenie háborus céljait, de ezek legyenek méltányosak, tisztességesek, igazságosak.

Balfour hadügyminiszter nagy beszédet mondott. Először tagadja, hogy léteznék titkos szerződés, mely a Rajna egész nyugati partját elszakítaná Németországtól. Elzász Lotharingiáért is küzdünk, de nemcsak ezért. Elsősorban azért harcolunk, hogy Európát megszállásuk a német katonai párt folytonos fenyegetésétől. (Europa may be free from the perpetual menace of the military party in Germany.) Küzdünk Belgium függetlenségéért, Armenia es Arabia szabadságáért. Leeds Smith megtámadta a kormányt, hogy megváltoztatta a háborus célokat s hogy nem jelentette ki világosan, miért harcol az entente. A központi hatalmakat sokkal több joggal lehetne azzal vádolni, hogy nem jelentették ki háborus céljaikat. Se Wilsonnak nem feleltek, mikor még Amerika semleges volt, se a pápának nyári jegyzékére nem adtak érthető választ. Még Belgium és Lengyelországra nézve se nyilatkoztak, csak általános frázisokat eresztettek meg békéről, lefegyverezésről. Azzal vádolják az ententeot, hogy imperialisztikus céljai vannak. Hát imperialista törekvés az, hogy Lengyelországot függetlennek óhajtjuk, hogy Örményország szabaduljon fel török uralom alól; Elzász Lotharingia adassék vissza Franciaországnak; Itáliának legyen olyan kiterjedése, amely egybefoglalja a faj, nyelv és civilizáció révén összetartozókat! (Éljenzés.) Micsoda imperialisztikus törekvés van abban, hogy Románia román lobogó alatt legyen, hogy a szerbek nagy virágzó egysült államot alkossanak? Semmi imperialista elem nincs ezekben a dolgokban. (Éljenzés.) (Egyiptomot Anglia a háboru alatt annektálta. Ezt persze nem emlegeti Balfour.)

Az ellenzéki képviselő uraknak csak kivonatokat kellett volna olvasniuk német lapokból s felfedezték volna, hogy a németek véleménye szerint csak a francia britt ostobaság nem látja be, hogy mi már le vagyunk győzve. Egy jól ismert német ujságból eredő kivonatban ezt olvastam. (Az angolok semmiféle idegen nyelvet nem tanulnak részben inzuláris gögből. Ki tudja, mi-féle kivonatot olvashatott Balfour.) Nos tehát, a mi véleményünk más. (Éljenzés.) Vagyunk

Olcsó szörmevásár

aljakk és blousok, míg a készlet tart, olcsón árusítatunk! — Mérték szerinti megrendelések, közismert jó kivitelben és olcsón készítettetnek el!

Telefon 11-09.

MARKOVITS és WEINBERGER cégnél meg-

kezdődött itt, hol a raktáron levő kész felöltők, costumok, aljak és blousok, míg a készlet tart, olcsón árusítatunk! — Mérték szerinti megrendelések, közismert jó kivitelben és olcsón készítettetnek el!

Telefon 11-09.

néhányan, akik azt hisszük, hogy a központi hatalmak közelebb állanak a vereséghez, mint azt hinni szeretnék.

Balfour ezután a német *psychológiáról* beszél. Németországban 1863 óta, Poroszországban még régebbi idő óta olyan államelmélet fejlődött ki s járta át a társadalmat a szociálista pártiak kivételével, amely lehetlenné teszi egyéb nemzeteknek, haladottabb nemzeteknek, hogy nyugodtan alhassanak ágyukban. Kis nemzetek nem lehetnek szabadok ilyeu uralkodó nagy nemzet közvetlen szomszédságában. Az ellenzéki képviselők úgy beszéltek, mintha a világ összeesküdött volna, hogy megfékezze a szegény, ártatlan Németországot. Amit a világ többi része tett, nem egyéb, mint önvédelem egy hatalom ellen, amely sokkal határozottabban törekszik világuralomra, mint akármely állam évezredek óta. (És ezt az angol külügyminiszter mondja. Vajon ki hitte el hallgatói közül?) What the rest of the world has done is to form a league of self-protection against a Power which is more deliverately set upon universal domination than any Power that has existed for a people of thousand years.

Nagy az ellentét a jámbor német válasz között, mellyel a pápának feleltek s azon magaviselet között, melyet Németország a háború előtt tanúsított Amerika és Anglia törekvésével szemben, mely államok fokonyként be akarták hozni a nemzetközi szövetséget és bíraskodást. (A dum-dum lövedékek tilalmát egyik hágai konferencián az egy Anglia ellenezte!)

Németország ellenállott. Németország az egyesült szent örökség gyanánt kapta Belgium függetlenségének megőrzését. De félredobta azt, mintha nem is létezett volna. Akik azzal vádolnak minket, hogy imperialisztikus célokból hosszabbítjuk a háborút, mondják meg, hogy tárgyaljunk olyan hatalommal, amely egészen új és leghevésbé őszinte hiva a nemzetközi bíraskodásnak és a nemzetek szövetségének? Hogy tárgyaljunk olyan nemzetel, amely nemzedékekről nemzedékre az *erő tanát* hirdeti, s amely a háború kezdetén mikor még egy nagy és megkapó győzelem lehetségesnek látszott előtte, nem a nemzetközi bíraskodást, nem a nemzetek szövetségét prédikálta, hanem hogy milyen áldás lenne az emberiségre a német kultúra ura-

lomra jutása? *Van-e szerződés akármilyen ünnepélyes, s akármennyire egyezték az emberiség természetes erkölcsiségével a melyet Németország meg ne szegne.* (Az ilyen képtelen túlzás megjárna egy hordórol kiáltozó népezér ajakáról, de egy külügyminiszter talán mégis meggondolhatná, mit mond.) *egyszerre habozás nélkül, ha egyszer nem felel meg neki,* akár oly ország megrohanása és leigázása, amelyet védeni lett volna kötelessége, akár kórházhajók elsüllyesztése, amelyekre nézve ígéretet tett, hogy respektálja őket, akár gyermekek és asszonyok életéről van szó az óceánon?!

Mr Lynch szintén azon véleménynek ad kifejezést, hogy most köthető béke német béke volna. Ha minden hódítást visszaadna Németország, ez se lenne elég, mert nem lenne biztosíték, hogy megmarad mellette. *A németek ezt a háborút csak előzetes háborúnak tekintik későbbi hódító vállalatokhoz.* Ha Németországot oly állapotban hagyjuk, hogy később képes lenne megtámadni minket, akkor a mi vereségünk nemcsak legyőzetést és hadikárpótlást jelentene, hanem jelentené német katonatisztek uralmát Londonban. Erre azt mondják *Irlandban németek, hogy ez óhajtott is volna,* de én azt mondom, hogy ekkor nem lenne meg az ir autonómia.

Ha már az angol parlamentben is ilyen alantas, gyalázkodó és gyűlölködő hang uralkodik, ha a németeket még egy angol külügyminiszter, egy Balfour is ilyen képtelen vádakkal illeti; igazán nem lehet csudálni, ha az *újságok,* nem a krajcárosak, nem az utcai lapok, de a nagy tekintélyes organumok is levethetnek minden illetet, minden mérsékletet, mikor a németekről írnak. A Morningpost a 7. oldalon két cimben is hun-nak nevezi a németet.

Canadians unpopular with hun.
Sinister hun contention.

Az angol csapatok passendale-i helyi sikerét (azóta is, egy hónapja Paschendale mellett harcolnak) felfujja nagy győzelemmé. A mi itáliai fényes offenzívánkat (akkor már átléptük a Tagliamentot) azonban nemcsak nem kicsinyli, de cimben írja ki, hogy nagy szükség van gyors segítségre:

Need of prompt help for Italy. Azt vi-

szont nem állhatja meg, hogy csapataink érdemét ne kisebbítse. Mint Cadorna egykor, az időjárásnak tulajdonítja az eredményt.

Enemy favoured by weather.

(Az ellenségnek kedvez az idő.)

Jellemző az angol gyűlölködésre és gyalázkodási telhetetlenségre, hogy egy cikkben (Massacre of prisoners) felhánytorgatja a németek kegyetlen öldöklését a mazuri csatában, egyszóval a három esztendővel ezelőtt elkövetett kegyetlenségeket. Furcsán hangzik ez a vád az ő szájkából, akik vad, természeti népekből sorozott katonasággal harcolnak ellenünk, sőt akiknek katonái között emberevő, kannibál törzsek fiai is küzdenek a „kulturáért és a szabadságért.” A többi között az albán fronton is harcolnak kannibálok franciákkal vegyest ellenünk, amint november végén hazakerült katonatiszt szájából hallottuk.

Hány szegény van Biharmegyében?

45878 szegénynek 73863 kg. ingyen liszt.

Biharmegye a napokban tartott közgyűlésén Karácsonyi János c. püspök, törvényhatósági bizottsági tag javaslata folytán elhatározta, hogy a megye köznevelési ügyosztályánál elért körülbelül 1 millió koronányi megtakarításból Biharvármegye szegényeinek karácsonyra ingyen ad lisztet. E határozat alapján Biharmegye 17 járásában összeírták az ingyen lisztre jelentkező szegényeket.

Ezen összeírásból kitűnik, hogy legtöbb szegény van a megye központi járásában, számuk 4640, legkevesebb a belényesi járásban, amennyiben e járásból csak 783 szegény fogad el ingyen lisztet. Az érdekes összeírás különben a következő:

A központi járásban ingyen lisztet kér és kap 4640 ember, a szalárdi járásban 1133, az élesdi járásban 4085, a biharkeresztesi járásban 2970, a berettyóújfalui járásban 2957, a sárréti járásban 2315, a székelyhidi járásban 1350, a derecskei járásban 2369, a

„Én vagyok az út, az igazság és az élet.”

Pálffy Béla adventi beszédje.

Egy kis sajka, egy halászbárka megy végig a tengeren. Öreg halászok ülnek benne. Sok vést kiállott halászok, de most félnek, mert ily rettenetes időt még nem értek. Minden izom a megpattanásig dolgozik, minden szív, megdobb. Csak egy társuk pihen. Nehéz munkát végzett, kifáradt a nagy munka után. Aludt. A meghasadt felhők közül villám vágott le. „Elveszünk!” A levegőben tépett viharok repkedtek. Az öreg ember, aki a kormányon állt eddig, felrázta az alvót: „Segíts, mert elveszünk!” Az alvó felébredt: szelid, kék szemű, törekeny ember. Kinyújtja kezét a villámos ég felé és elcsillapultak a viharok. „Mért félték, ha veletek vagyok?” A többiek megdöbbenve néztek egymásra. Ki ez? Az öreg kormányos leborult lábaihoz: „Te vagy az én Uram, az én Istenem!” Szent Péterről fogok beszélni.

Betsaidában született, mely ott fekszik a Jenezareti tó partján. Szegény halászok lak-

tak ott, alacsony kunyhókban. Imádkozni megtanultak, mert mindig ott éltek a tengeren. Egyszerű nép volt ez, de fanatikus, mely a zsidó nemzeti ideált túlzásba vitte. Megvetette az összes zsidó felekezeteket, de őket is megvetette mindenki. Innen volt az a közmondás:

Jóhet valami jó Galileából? Ezek között nőtt fel Szent Péter. Ezen a földön várták legsóvárgóbban Izrael országának felszabadulását a gyűlölt római igájából, aki a bálványok arany sasát vágta a templom kapujához.

Az ő felfogásuk szerint a Megváltó a nemzeti ideál, aki felszabadítja zsidóországot. Szava villám lesz, tekintete halál. Ezt a Messiást várták. András ezt a Megváltót kereste és a tengerparton egy egy szelid tekintetű embert talált, de akinek a nézése a velőig hatolt.

Ez így szólt: Kövess engem! Elhagyták mindenüket s követték. Érezték, hogy hatalma nem emberi. A tengert le tudta csilapítani, uralkodott minden felett: az ég, a föld és a pokol hatalmai felett. Eljött a nemzeti felszabadulás napja, itt a szabadító. Péter

titokban kardot vett. Szive tele volt hűséggel a vezér iránt: „El nem hagylak soha.” Péter érzése tiszta volt, de egyszerű ember volt nagyon.

Igy került Péter az Isten művész-kezébe, hogy megalkossa belőle remek művét. Mit kapott Péterben, minő anyagot? Egy vihar-tépett, korhadt fadarabot. Az irástudás gyengén állhatott nála, mert társát, Márkot bizza meg az irással.

És ez az ember lesz az, aki megalakítja a legnagyobb hatalmat a földön, hogy három koronát tegyen fejére: a főpapi, a tanítói és a kormányzói koronát, a tiarát. Péternek nagyobb volt a lelkesedése, mint a kitartása. Azt hallotta, hogy a Messiás hadvezér lesz s ő részt akart venni a felszabadító harcban. Három évig követte Krisztust, de jobban szerette őt, mint amennyire megértette. Mindig azt várták: no most adja ki a jelszót, most lesz a zsidónép az uralkodó a földön. Eljött az utolsó vacsora estéje, várták, hogy most tör ki a harc. Krisztus pedig szeretetről beszél, megbocsátást hirdet. Követői csatlakoztak benne: nincs harc, nincs harci jelszó.

Karácsonyi ajándékok manikürkassék, fésűkészletek, illatszerek, kölnivizek, pipereszappanok

nagy választékban beszerezhetők:

Fekete Ernő droguista Diana Illatszertárában Bemér-tér 3.

margittai járásban 3799, a cséffai járásban 4000, a tenkei járásban 3881, a béli járásban 952, a magyarcsékei járásban 1802, a belényesi járásban 783, a vaskóhi járásban 3220, az érmihályfalvai járásban 2210 szegény. Vagyis összesen 45.878 szegény, akik részese Bihar megye karácsonyi ajándékul összesen 73863 kg. lisztet utalt ki.

A városi tisztviselők fizetésrendezése.

A rendkívüli városi közgyűlés előkészítése.

Az a nyomoruságos helyzet, amelyben különösen a megszabott fizetésből élők: a tisztviselők, tengődnek, mindjobban elviselhetetlenné válik az élelmiszereken kívül főleg a ruházati cikkekben folyton fokozódó áremelkedés miatt.

A tisztviselőknek nyújtott különböző pótlékok nem elegendők, hogy egyensúlyozzák a drágaság növekedését.

Ez indította a városi tisztviselőket, hogy akciót indítsanak a helyzetük javítását, helyesebben megélhetésük türethetőbbé tételét kérjék kenyéradójuktól: Nagyvárad városától.

A mozgalom részleteivel foglalkoztunk.

Tegnap a város tanácsa előtt került szőnyegre a dolog, abból az alkalomból, hogy még ez évben rendkívüli közgyűlésen tárgyalja a tisztviselők memorandumát a törvényhatóság, a tisztviselők fizetésére vonatkozó egyéb kérdésekkel együtt.

A szolgálati pótlék és a várakozási illeték.

A tanács, mint állandó választmány először foglalkozott a szolgálati pótlék és a várakozási idő behozataláról szóló szabályrendelettel, amelyet dr. Thury László készített. A tervezetet a tanács magáévá tette s a rendkívüli közgyűlés elé terjeszti. A tervezeten csak annyi módosítást eszközöltek,

hogy kiterjesztették az iparos tanonciskola tanítótestületére.

A háborus évek kétszeres számítása.

Javaslatot terjeszt a tanács a rendkívüli közgyűlés elé, hogy a nyugdíjszabályzat akként módosíttassék, hogy a háborus évek azoknak a városi tisztviselőknek is kétszeresen számíttassanak, akik itthon teljesítették polgári szolgálatot.

A főjegyző külön dotációjának az élelmezés vezetéséért.

Köszeghy József városi főmérnök tudvalevőleg fizetésének 24000 koronára való fel-emelését kérte. A pénzügyi bizottság a kérelmet akként javasolta, hogy nyugdíjba is beszámítandó fizetése évi 15000 koronában és 5000 korona működési pótlékban állapíttassék meg, amely pótlék után nyugdíjat nem élvezhet. Ezenkívül részesül a város által a tisztviselők részére megállapítandó háborus pótlékban.

Az állandó választmány a pénzügyi bizottság javaslatát elfogadásra ajánlja, azon változtatással, hogy a háborus pótlék már betudassék a 20,000 koronába s abban külön nem részesül.

A tisztviselők memoranduma.

Juricskay Barna tanácsnok bemutatta a városi tisztikar általunk már közölt memorandumát a fizetésjavítás tárgyában.

Juricskay Barna tanácsos ezzel kapcsolatban betervezte az általa kidolgozott javaslatot. E szerint az 1918 január 1-től egy évre a következő városi háborus pótlék lenne:

a polgármesternek 6000 K, a VII. fizetési osztályba sorozott tisztviselők és a főorvos 5000—5000 K, a VIII. fizetési osztályba sorozott: helyettes árvászéki elnök, helyettes főszámvevő, helyettes főügyész, a főjegyzőt helyettesítő I. aljegyző, a helyettes főkapitány 3000—3000 koronát, továbbá a

400 koronán aluli tisztviselők és alkalmazottak fizetésük 55 százalékát, a 2400—3200 K fizetésűek 50 százalék és a 3200 K feletti tisztviselők 45 százalék háborus pótlékot kapnának.

Ez alapon az összes háborus segélyek 556000 K kiadást igényelnének, amelyből 200,000 K-t fedezne a közlelmezési ügyosztály, 200,000 K-t a városi szeszifőzde és a még fennmaradó 160,000 K-t a városi pénztár.

A tanácsnok javaslata felett most nem döntött az állandó választmány, csak egyszerűen tudomásul vette, mivel még előbb a december 28-án délután tartandó pénzügyi bizottsági ülés tárgyalja.

A városi tisztikar ez ügygel kapcsolatban a következő nyilatkozat közlését kérte:

A Tiszántúl december 22-iki számában „A városi tisztviselők fizetésrendezése” tárgyában megjelent közlemény a tényállást nem egészen fedi. Mert a pénzügyi tanácsnoknál történt megbeszélés csak magánjellegű volt és a tanácsnok ur által előterjesztett propozíció csak abban az esetben volna elfogadható, ha az egyik tisztviselő részére már a pénzügyi szakbizottság által megszavazott 6000 korona fizetési pótlékot a törvényhatósági bizottság is elfogadná. *Ennél fogva az egyenlő elbánás elvének fogva az igazság kedvéért a többi tisztviselők is arányos és progresszív pótlékban lennének részesítendők.* Ezért kifejezetten kívántuk, hogy a két ügy kapcsolatosan egy közgyűlésen, folyó évi december hó 29-én tárgyalassék.

Egyébként értekezleti határozatunkat mindenben fenntartottuk, amit igazolni fog az, hogy memorandumunkat az összes törvényhatósági bizottsági tagoknak meg fogjuk küldeni, hogy az említett rendkívüli közgyűlés előtt tanulmányozhassák jogos kívánságaikat és ezeket megismerve, általános, igazságos és méltányos háborus segélyt vagy fizetést

Lecsüggesztett fejjel mennek utána a Getsemane kertbe. Látták ott verejtékeznit a Krisztust. Akkor megtört a Péter hite, de szeretete annál nagyobb volt. S mikor látta, hogy megragadják azt a finom alakot, öreg korának meghazudtolásával oda vágott a legerősbb katonának.

Élőkép: Péter az Olajfák hegyén.

Péterben ez a fellángolás hirtelen elmúlt. Hit nélkül nincs értéke a szeretetnek, Péter pedig már nem hitt. Amint Krisztust elfogták s ő nem látta szeretetének tárgyát: önmagára gondolt. Szétroncsolt hitével megy el az Olajfák hegyéről. De szeretete mégis vonzódott hozzá s utána ment Kaifás házához, már csak mint érdeklődő. Érezte, hogy egész gondolatvilága elpusztult. A Messiás nem áll az országot felszabadító mozgalom élére, nem akarja felszabadítani Zsidóországot. „Dugd hüvelyébe kardodat!” — mondotta. De mért nem akarja? Péter ki volt fosztva hitéből, hideg volt az éjjel, fázott és odament melegedni a tűzhöz a főpap udvarán. Odabent pedig folyt a legnagyobb tragédia, mikor az ember mert itélni az Isten felett. Melegedő társai ráismertek: Te is vele voltál? Péter tagadta. Hiszen te is galilei vagy, tájszólásodról rádismerek. „Nem ismerem azt az embert.”

Három évig volt vele s mégis igazat mondott: nem ismerte Jézust. Akinek hite nincs, nem is ismerheti. Krisztust megismerni nem a tudástól függ, hanem a hittől. Hit

nélkül lehet az ember híres tudós, de Istent meg nem találja soha.

Élőkép: Péter megtagadja Krisztust.

Spiritus ubi vult spirat. A Szentlélek ereje ott száll reánk, ahol ő akarja. Péter látta Jézust ördögöt üzni, látta, hogy feltámadt, akihez nyult. Nem a látásból ered a hit. Péter eddig csak a szemének hitt. Most, mikor megtagadta Krisztust, akkor vitték át az udvaron. Az Antonia-vár lépcsőjén jött le s egyszerre szemben találta magát vele. Ránézett. Nem megbotránkozva, hanem végtelen szeretettel, ahogy csak az Isten tud. És amit nem tudott megérteni három év alatt, ebből az egy pillantásból megértette. Mert más meg nem bocsáthatott, így ember soha, csak az Isten. Péter keservesen sirni kezdett és megszólalt a kakas. Később is, mikor megszólalt a kakas hajnalon, keservesen siratta bűneit. Ez a Péter élettörténete.

Egyszerű ember volt, aki megijedt egy szolgáló szavától, Krisztus mégis őt választotta. Isten nem a mi gyarlóságunk, vagy erőnk után választ ki bennünket. „En választottalak titeket.” A kiválasztottakat Isten kegyelme teszi nagygyá, nem az illető ereje. „Azért mondja Szent Pál: Élek én, de már nem én, hanem él bennem a Krisztus.”

Félve ültek Nikodémusz ebédő csarnokában az apostolok. Jézus felszállt a mennybe s egyedül hagyta őket. Leszállt a Szent-Lélek és akkor megértették, mit jelent az: az én országom nem e világból való.

S akik előbb féltek emberek elé jönni, most előjönnek.

Alig ült el a gyűlölet a szívekben Jézus iránt s ők előjönnek s azt a Krisztust merik hirdetni. Feltámadt s mi tanúi vagyunk ennek. Péter hite nem rendül meg többé. Odatartja öreg testét a pribékek s kimondja a nagy szót: inkább kell engedelmessékedni Istennek, mint az embereknek. Isten művészi ujjá érintette őt s csodás, nagy jellem lett Péter. Egyházat alapított Antiochiában és Rómában. Üldözték mindenütt.

Rómában oly nagy lett a veszély, hogy hívei kérték, meneküljön. Péter nem várta be Isten sugallatát, meghajolt az emberek akarata előtt. Menekült. És itt következik Péter élettörténetének egy örök szép jelenete. Amint ment Róma határában, szemben találta magát krisztussal, aki tövis koronával, nehéz keresztjét huzva e föld porában ment, mintha nem ismerte volna Pétert. „Uram! hova mégy?” „Megyek Péter Rómába újra megfeszíttetni magam.” Péter megértette, visszafordult.

Élőkép: A predikáló Péter.

Az apostolok sorsa a martirium. Péter is érezte, hogy sorsa nem lehet jobb, mint mesteréé. De azért félelem nélkül hirdette egyházát, melyben „nincs görög, nincs latin, sem zsidó,” csak keresztények vannak. Kereszthalálra ítélték s ő csak egy kegyelmet kért, hogy fejjel lefelé fordítsák fel.

Utolsó élőkép: A szentek menyországa.

tésrendezést alkothassanak, amely alól egyes fizetési osztályok vagy a fizetési osztályokból kiragadott egyes tisztviselők kivételt ne képezzenek.

Nagyvárad, 1917 december 22.

Nizsalovszky Sándor,
értekezleti előadó.

A Tiszántúl a közönséghez.

Ujév küszöbén visszatekintve az elmúlt évre, lehetetlenség rá nem mutatnunk az eredményre, melyet a keresztény közvélemény erősödése Nagyváradon elért. Társadalmi és közéletünkben egyaránt hatalmas térhódításra tekinthet vissza a keresztény gondolat s ebben nagy része van annak, hogy a közönség felismerte az erőt, mely a keresztény sajtóban rejlik.

Ennek a munkának folytatását kérjük a közönségtől. A keresztény sajtó ereje valamennyiünk erejének gyarapodása.

Mint a múltban, a jövőben is modern, csak az igazságot szolgáló lap marad a Tiszántúl, zászlaján a kereszténység és a magyarság jelszóval.

Kérjük a közönséget, terjessze, támogassa a jövőben is az eddigi szeretettel és lelkesedéssel lapunkat; ez lesz a legszébb elismerése nehéz munkánknak.

A „Tiszántúl” előfizetési árai:

HELYBEN: VIDÉKEN:

Egész évre . 36— K Egész évre . 40— K
Félévre . . 18— „ Félévre . . 20— „
Negyedévr . 9— „ Negyedévre . 10— „
Egy óra . 3— „ Egy óra . . 3:50 „

Egyes szám ára 16 fillén.

A Katholikus Népszövetség tagjai, a kik a Tiszántúlt eddig is kedvezményes áron kapták, helyben 1 korona 50 fillérrel, vidéken 2 koronával fizethetnek elő egy hónapra.

A szalárdi nábob meghalt.

Tóth Mihály nagybirtokos hirtelen halála.

Szalárdról jelentik:

Tóth Mihály nagybirtokos, a szalárdi munkáspárt elnöke hirtelen meghalt. Vadászat után Bartos Adorján főszolgabíróval kint a földéken. Háromnegyed tizenkét órakor vadászat után beszélgetve jöttek vissza s a kocsin a vadászat részleteit beszélgették meg. Egyszerre Tóth Mihály rosszul lett. A kocsit meglassították, a szalárdi nábob azonban párperc alatt meghalt. Agyszélhűdés ölte meg.

Hatvan éves volt, nem volt gyermeke, özvegye, született Bartha Erzsébet és testvére gyászolja. A vármegye legelső nagybirtokosainak egyike volt, tőzsgyökeres magyar, szorgalmas és dolgozó. Uri módon élt, a vármegye közéletében tevékeny részt vett, különösen a pártéletben. Birtokai, 8800 katasztrális hold föld, kőbányai sertéshizláló és kőbányai takarékpénztári, vasuti és egyéb részvények, berendezések körülbelül tíz millió koronát képviselnek. A Tóth-család birtokai 100 millió koronán felül vannak. Szalárdon mintagazdasága volt. Végrendelete szerint özvegye és testvérei az örökösök.

Temetése Kőbányán fog történni. A halál esetéről értesítették a megye főispánját és alispánját.

Az orosz polgárháború.

Budapest, december 22. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: A pétervári szovjet proklamációt közöl arról, hogy a bolsevikiek ellen tervezett merényletet leplezték le. A merénylet aktái a szovjet kezében vannak. A kadettek megkísérelték, hogy a bolsevikieket boros pirécék és pálinkaraktárok kirablására csábítsák, hogy azok által megrészelt bolsevikiek erejét megbénítsák.

Budapest, december 22. (Saját tudósítónktól.) Berlinből táviratoznak: Az orosz határról jelentik, hogy a Mineralja-Voda környékén erős kozák csapatok gyülekeznek és halállal fenyegetik a maximálistákat.

Az egész pétervári helyőrség, mintegy 55 ezer ember, továbbá a keleti tengeri flotta és a moszkvai helyőrség készenlétben vannak, hogy a központi Rada ellen fellépjenek.

Odessza előtt nagy harcok vannak. A fekete tengeri flotta vezetésében eltérések merültek fel, mivel a légénységnek és a tisztikarnak kisebbsége az ukrajnaiak pártjára állott. A kisebbség azonban nem béníthatja meg a többség álláspontjának folytatását.

Nem teszünk újabb békeajánlatot.

Budapest, december 22. (Saját tudósítónktól.) Kölnből jelentik: A Kölnische Zeitung megcáfolja, mintha Németország a szövetségeseknek újabb békeajánlatot szándékozna tenni. Semmi ok arra, hogy a központi hatalmak nagylelkű békeajánlatukat megismételjék.

Oroszország nem fél Japántól.

Budapest, december 22. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik:

A bolsevikiek vezetői úgy nyilatkoztak, hogy Oroszországot Japán fenyegetései nem riasztják meg. Ellenintézkedésül Oroszország elrendeli az orosz és török csapatokat egyesítik Kis-Ázsiában, ami az angoloknak Mezopotániába és Perzsiába kerülhet.

Bolseviki győzelem.

Budapest, december 22. (Saját tudósítónktól.) Londonból a Reuter-ügynökség jelenti: Pétervári jelentés szerint a bolsevikieknek a kozákok csapatával, a kadettekkel és a katonai iskolák növendékeivel történt összeütközése a bolsevikiek győzelmével végződött.

A romániai harctér az ukránokhoz csatlakozott.

Budapest, december 22. (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség jelenti Londonból: A román harctéren levő orosz hadsereg törzskara csatlakozott az ukrán Rodóhoz. Pétervári lapjelentés szerint a délnyugati arcvonalon levő románok csatlakoztak az ukránokhoz. Cserbacev tábornok lett az ukrán arcvonal főparancsnoka.

Meghiusult olasz támadások.

Budapest, december 22. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Keleti harctér.

Fegyverszünet.

Olasz harctér.

Az ellenségnek a Monte Asolone és az ehez nyugat felé csatlakozó magaslatok ellen intézett támadásai meghiusultak.

A vezérkar főnöke.

Tüzérségi tűz a Champagneban.

Berlin, december 22. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht trónörökös hadcsoportja. — Mastroorebekénél, valamint Pueantnál és Moeuvrenél átmenetileg fokozódott a tüzérségi tevékenység. Kisebb előtéri ütközetekben foglyokat ejtettünk.

A német trónörökös hadcsoportja.

Az Aillette mentén elterülő néhány szakaszban, a Champagneban és a Maas keleti partján az esti órákban felélénkült a tüzérségi és az aknatűz.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja. Tranntól északra egy felderítő előretörésben nagyszámu franciát fogtunk el.

Keleti harctér.

Nincs ujság.

Macedon arcvonal.

A Cserna hajlásban a Vardar és Doiran-tó között és a Struma lapályon időnkint erősödött a tűz.

Olasz harctér.

Az olaszok délután hasztalanul támadták meg a Monte Asolanot és a tőle nyugatra fekvő magaslatokat. Az ellenségnek este újból végrehajtott támadásai is meghiusultak. A Brenta és a Piave között élénk tüztevékenység.

LUDENDORF,
első főszállásmeister.

Karácsonyi piac.

Milyenek lesznek az idén a karácsonyfák, milyen ajándékokat találnak a csengetyű szavára előkerülő apróságok a karácsonyfa alatt?

Sem a játékkereskedésekben, sem a cukorüzletekben nem látszik meg, hogy már negyedik esztendeje tart a háború. A Szent László-téren épen úgy kínálják a fenyőket, mintha a békéé volna, csak az idén olcsóbb a fenyő, mint tavaly, 2—3 koronáért szép, de kicsi fenyőt kap az ember. 3 koronáért cukrászdákban műkarácsonyfát. A gyermekjátékok ugyancsak fogynak, a karácsonyfadíszeket és cukrokat szétkapkodták. *Aszódi* olyan vásárt csinált, mint soha, egy napon 2000 korona volt a forgalma, de ez kárpótlás a rosszul sikerült Mikulásnapért, amelyre 4000 korona ára Mikulást rendelt s el is csomagolhatta jórészt, míg tavaly minden Mikulása elkelt. Ezért bátorzkodott neki az idén.

Pedig nem adják ingyen a cukrot, a szalancukor kilója 20—25 korona, (békében 5 korona volt) a bonboné 52. (Csak *Novomeszky* Imre nem emelte az árát.) A gyermekjátékok ára horribilisen nőtt, a hintaló, amelyik békében 20—30 korona volt, ma 150—200 korona. A tehetősebb emberek természetesen nem érzik meg az áraknak ilyen elérhetlen magasságba való szökését és meg is vettek mindent, úgy, hogy a szegénysorsuk — köztük a hivatalnokok — csak nagyon szegényesen diszitett karácsonyfaival lephetik meg övéiket.

A játékok ugyanazok, mint régebben, csak drágábbak: kard, puska, ló, csákó, ólomkatona. Ugynevezett háborus játékok is vannak, tengeri csatajáték, háborus társasjátékok. Ólomból már csak azok a játékok vannak, amelyek tavalyról maradtak. Annyi látékot, amennyit megvásárolnának, a korlátozott vasuti forgalom mellett lehetetlen beszerezni.

A cukorkakészítéshez nincs elég cukor. Az idén csak szalancukorkát készítettek, azt is kevesebb mennyiségben, mint békében, vagy akár tavaly is. A szalancukorka csomagolása is szegényesebb. Egyszerű fehérpiros-kék-bordószínű papirosba van csomagolva. Kilója 20—25 korona, de még a nagyban vásárlók sem kapnak belőle többet egy kilónál. Csokoládébonbonok elvéve akadnak s jaj annak, aki a zug-cukorkakereskedésben szerzi be szükségleteit. Piskóta most teljesen hiányzik.

A detail-cukorkakereskedők diszitett karácsonyfákat hoztak, jórészt Németországból. Ezek a fák a gyertya papirból van, külön gyertyát alig lehet kapni, üvegdiszitést, dióaranyozót, lamettát s nem ehető diszcukorkákat lehet kapni. Érdekes, hogy Mihely Jenőnél a tavalyi maradékokat egy-kettőre elkapkodták.

A szegény ember pedig olcsó karácsonyfát kap, színes papirból láncot készít, felaggatja az ágakra, egy-két gyertyavéget tesz rá, kis papirangyalkákat köt az ágakra, diót és almát tesz a fa alá, elénekli gyermekeivel: Mennyből az angyal lejött hozzátok, pásztorok, pásztorok — és bizony az alatt az egyszerű fa alatt a szívekbe igazán le száll a mennyből az angyal.

Rendelés egy cipőre.

Ma nem úgy megy, mint hajdan, hogy bemertünk a suszterhez s az hangosan üdvözölve székelt elénk, míg ő maga állva maradt s illetlenül *alkudott* velünk egy pár cipőre, a mester végül boldog volt, hogy kuncsaftot szerzett. Ma így megy:

Belép a cipőt csináltató a műhelybe, ahol a mester vadul veri a kalapácsot, leánya pedig olvas

— Jó napot! köszön a belépő.
— Cipőt akar? kérdi a leány.
— Igen.
— Hja, ez nem megy olyan egyszerűen, hangzik a válasz, a bőr most drága, munkás nincsen, nagyon meg kell fizetni, nem mindenkinek csinálhatunk cipőt manapság.

Ezt lenyeljük s kérdezzük:
— Mibe kerül egy pár cipő?
A mester most hirtelen kiabálni kezd:
— Egy szó, mint száz, a cipő ára kétszáz-negyven korona, *ha nem tetszik, menjen a dolgára.*

Sem alku, sem szép szó, elég rövid, velős és kedélye fénytelen. Egy cipő ára 240 korona, s ha nem tetszik, mehatsz a dolgozdra. Így vesznek fel egy rendelést ma, az áruzsora fénykor-szakában.

HIREK

Négy éve már . . .

Négy éve már, hogy mennek, egyre mennek
Virággal, vígan a csatatereknek, —
Elment hány ezer!
Négy éve már, hogy kételytűzben égve
Bízva tekintünk a nagy semmisségbe:
Hisz meghalt hány ezer!

Négy éve már, hogy a legelső sirba
— Hova utána vidáman, elsírva
Ment annyi ezer, —
Első halottunk lassan leereszték . . .
Azóta követte még sok keresztyét:
Hisz meghalt hány ezer!

Négy éve már, hogy mennek, mennek egyre,
Északra, délre, nyugatra, keletre, —
Elment hány ezer!
Négy éve már, hogy könnyünk a föld issza,
Fiaink mennek, de nem jönnek vissza:
Hisz meghalt hány ezer!

Négy éve mennek szakadatlan, egyre
Az újra támadt gyáva ellenekre, —
Elment hány ezer!
De ha majd egyszer ránk köszönt a béke,
Hány ezren néznek könnyezve elébe . . .
Hisz meghalt hány ezer!?

Oltyán Sándor.

* **A főispán fatalpai.** *Ember* Géza főispán olvasta a Tiszántúlból, hogy *Boros* Jenő újrendszerű, rovátkás, hajlított fatalpot talált fel, amely könnyű, vízhatlan és nem törik s ami fő, olcsó. Azonnal előkerestette viseltes cipőit s elküldte a vállalat Nagy Sándor-utcai műhelyébe, ahol rövid két óra alatt megtalálták s hazaküldték a cipőket. Délután már abban járt a főispán, aki magán próbálja ki, hogyan fest a háborus fatalp használat közben.

* **Csanády tábornok kitüntetése.** A hivatalos lap közli, hogy a király békési *Csanády* Frigyes gyalogsági tábornokot a Lipót-rend hadiékítményes I. osztályával és a kardokkal tüntette ki egy hadtestnek az ellenséggel szemben való győzelmes vezetéseért.

* **Rendelet az automobilokról.** A hivatalos lap a miniszterium rendeletét közli. A rendelet szerint 1918 évi március hó 1-től csak azokat a személyszállító géperejű járműveket szabad üzemben tartani, amelyekre nézve a kereskedelemügyi miniszter külön engedélyt adott a motorhajtáshoz szükséges üzemanyag beszerzésére és felhasználására. Kivételek a király és a királyi ház udvartartásának, a katonai igazgatásnak, a területenkívüliséget élvező személyeknek, az állam és az állami intézmények birtokában levő gépkocsik.

* **A korona árfolyam emelkedik a külföldön.** Budapesti tudósítónk jelenti: A semleges tőzsdéken vak spekuláció tört ki a központi hatalmak devizái körül. A korona árfolyam a legalacsonyabb nívón állott, 100 koronát 18 hollandi forintba váltottak be, tegnap már 26 és fél forint lett érte visszatérítve. A német márka árfolyama is felszökött.

* **A Kath Kör vetítő estélye.** Karácsony első napjának délutánján nem tart vetítő előadást a Kath. Kör a nagy ünnep családi jellegére tekintettel. Ünnep másodnapján, szerdán lesz az első vetítő előadás, amikor dr. *Pataky* Arnold egyetemi tanár megkezdí két estére szóló előadását Rómáról. Csütörtökön, e hó 27-én délután 5 órakor dr. *Pataky* Arnold folytatja Rómáról szóló előadását. A két előadáson 150 álló képben és 8 darab mozgófilmen mutatja be Rómát a kiváló előadó, akit az estélyek közönsége örömmel lát viszont. Ugy a szerdai, mint a csütörtöki vetítő előadás d. u. 5 órakor kezdődik.

* **Karácsonykor és Szilveszterkor kitolták a zárórát.** A Magyar Tudósító jelenti, hogy a kormány rendeletet adott k, amelynek értelmében 25-ikéről 26-ikára virradó éjjel és a 31-éről elsejére a záróra 1 óráig kitoltott.

* **Uj államtudományi doktor.** A kolozsvári egyetemen tegnap avatták az államtudományok doktorává *Zsdánszky* Kálmánt a nagyváradi jogászfiság közkedvelt, tehetséges tagját.

* **A VII. német hadikölcsön eredménye.** Berlinből jelentik: A hetedik német hadikölcsön eredménye végleges megállapítás szerint 12 milliárd 625 millió 600.200 márka.

* **Melegedőszoba a Szent Vince intézetben.** Gróf *Széchenyi* Miklós megyéspüspök és a székeskáptalan december 20-ika óta melegedő szobát tart fenn a szegények számára a Szent Vince-intézetben. A melegedő szobát Szent Vince pártfogásának napján, e hó 20-án nyitották meg s azóta sok szegény veszi igénybe, akik a mai tüzelőben szegény világban nagyon átérzik e jótétemény nagyságát. A most létesített melegedő szoba mellett a szegények konyháját is fenntartja a megyéspüspök és a káptalan úgy amint ez előtt is. A szegények konyhájáról nagyon sok szegény kap meleg ételt és kenyert.

Génuában kifosztották a német svájciakat.

Budapest, december 22. (Saját tudósítónktól.) Génuában egy ujság izgató cikket közölt a német svájciak ellen.

Felszólította a hatóságot, hogy számukra kevesebb élelmiszert utaljanak ki, sőt minden élelmet tagadjanak meg tőlük. Másnap nagy tömeg rohanta meg a német svájciak üzleteit. Fosztogattak, zuztak és raboltak. Sok svájcit letartóztattak.

A hadseregőparancsnokság képviselője a béketárgyalásokon.

Budapest, december 22. (Saját tudósítónktól.) A Sajtószállásról jelentik: Csicssevics altábornagy a cs. és kir. hadseregőparancsnokságnak a béketárgyalásra kiküldött képviselője tegnap Breszt-Litovszkba érkezett. Este Lipót vezértábornagy fogadta katonai kíséretével együtt.

* **A Kath. Népszövetség Szilveszter-estélye.** Szilveszter estélyén a Kath. Népszövetség gazdag műsorral érdekes fehér kabaré-előadást tart a Kath. Kör Szent-László-termében. Az estét Losonczy Gábor rendezi az ő nagyszerű agilitásával és ismert izlésével. Az előadás kezdetét a rendezőség úgy állapította meg, hogy előtte otthon a közönség megvacsorázhasson s úgy jöhessen el a kabaré-estélyre. A műsort később közölni fogjuk, egyelőre a rendezőség annyit árul el, hogy a program érdekessége és változatosága a közönségnek igen kedves estét fog biztosítani.

* **Házasság.** Tarczali Zombory Zoltán gyógyszerész és Maducza Mariska f. hó 22-én az olasz-í plébánia templomban házasságot kötöttek.

* **Keresetiadó javaslat közszemlén.** A III. oszt. ker. adó alá tartozó haszonhajtó foglalkozások az 1917—1919 évekre szerkesztett és az adókiadó bizottság elé terjesztendő adókiadási javaslatot kiténtető lajstromok 1917 dec. 22-től bezárólag 1917 december 30-ig terjedő 8 napra a városházánál — adóhivatal földszint 27. szobában közszemlére kitétetvén, azokat illető adójavaslatokra nézve észrevételeit megteheti s ezen észrevételek a fenti határidő alatt írásban a m. kir. pénzügyigazgatóságnál, utóbb az adókiadó bizottságnál — melynek tárgyalásairól az adózók külön hirdetmény útján tudósíthatnak — terjeszthető elő. Nagyvárad, 1917 évi december hó 21. *Juricskay* Barna sk. pénz- és adóügyi tanácsos.

* **Ma népszövetségi mozi.** Két heti szünet után ma, vasárnap délután ismét mozielőadást tart a Katholikus Népszövetség a Katholikus Kör Szent László termében. A műsor a következő:

1. Messter hirdó.
2. Pollmann ur nősülni akar (bohózat.)
3. Az igazi férfi (életkép.)
4. Egy nap a vidéken (vigjáték.)
5. Desdemona. Nordisk dráma 2 felvonásban. A főszerepben *Psylander* Valdemárral.

Az előadás kezdete délután 5 órakor. Teremnyitás pont fél 5 órakor.

* **A szegény tanulóknak cipősegély.** A Nagyvárad-olaszi róm. kath. elemi fiú iskola részére kegyes adakozók 1000 koronát adományoztak, melyből 24 pár cipő vétetett. A fennmaradó összeg iskolai könyvekre és írószerekre fordított. A kiosztás e hó 22-én szombaton délelőtt történt. Ezen elszámolással kapcsolatban a kegyes adományozóknak ez uton mond hálás köszönetet az igazgatóság.

* **Ujabb rekvirálási rendelet.** A hivatalos lap közli a miniszterium rendeletét, amely elrendeli, hogy az Orsz. Közélelmezési Hivatal vezető miniszter a rekvirálást elrendelheti mindazon terményekre, — tekintet nélkül a korlátozásokra —, amelyek emberi élelmezésre használhatók.

* **Kistisztviselők sérelme.** A városi alkalmazottak egy részére szomorú Karácsony következik. A fizetési osztályba nem sorozott alkalmazottak: napidíjasok, becsüsök stb. eddig havonként előre kapták a családi pótlékot. Erre most is számítottak s úgy osztották be szerény háztartásukat. Tegnap azonban a januári havi nyugtájukat egyszerűn visszakapták, azzal, hogy január elsején nem fizetik ki. Ez a nagyon is furcsa eljárás igen rossz helyzetbe juttatta a szegény embereket.

* **A hálátlan osztrákok ellen.** Zala vármegye közgyűlése foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a magyar kormány csak az esetben hajlandó Ausztriának gabonaneműeket átengedni, ha Ausztria viszonzásképpen nem uzsora árért, ipari cikkeket küld Magyarországra s a Németországból hozzánk küldött österményeket, nevezetesen a szenet az osztrák földmívelési miniszter és más osztrák hatóságok utközben nem fogják le. A megküldött feliratban errenézve szigorú intézkedéseket kérnek a magyar miniszterelnöktől, egyben üdvözlik gróf *Hadik* János minisztert, ez irányú akciójáért. A feliratokat pártolás céljából megküldötték Nagyvárad városának.

* **Amikor a betörők kedélyeskednek.** Tegnap éjjel furcsa betörők jártak Róth József Széles-utcai szatócs üzletében. Ugyanis ahelyett, hogy az üzlet raktárát megdézsmálták volna, — valószínűleg mivel nem találtak azt, ami nekik kellett volna, a boltban levő árukat összekeverték, szétszórták, kihajigálták és más hasonló cudarságot csináltak. Hogy többet ne mondjunk, az ecetes hordóba kékfestéket szórta, a szegfűszegbe és a boršba petrolumot csorgattak, a lekvárt pedig kocsikenőccsel keverték össze. A kékfestékből ugyan vittek el, de azt csak arra használták fel, hogy a szomszédos házak falát kenték és firkálták össze. Kelemen detektív biztár meg a nyomozással, aki mindent elkövet, hogy a kedélyes betörők kilitét megállapítsa.

* **Karácsonyi ünnepély az árvaházban.** A Bihar megyei és nagyváradai nőegylet Erzsébet leányárvaházában folyó hó 24-én délután fél 3 órakor karácsonyi ünnepélyt tartunk, melyre egyetünk tagjait s az érdeklődő közönséget szívesen látja az egylet elnöksége.

* **Megfelebbezett hitközségi választás.** A nagyvárad orth. izraelita hitközségénél a napokban tartották meg a hitközség vezetőinek választását. A választás ellen tegnap *Rákos* Vilmos papirkereskedő felebbezést adott be a város polgármesteri hivatalánál, amelyben az állítólagos szabálytalanságok miatt, a választás megsemmisítését kéri. A felebbezés folytán a választás Nagyvárad város közigazgatási bizottsága elé kerül.

* **Adományok.** A Szacsy-utcai kórházban ápolat katonák karácsonyára adakoztak: *Szelegian* Szévérné (P.-Hollód) 40, dr *Lázár* Aurélné 30, özv. *Deutsch* K. I.-né, *Cserneczy* Józsefné, *Papp* Dezsőné, *Kóta* Lajos 20—20, dr *Bolkis* Viktorné 16, *Korbély* Józsefné, özv. *Hofbauer* Pálné, *Lukách* Gézáné, *Platthy* Miklósné, *Szabadhegy* Gézáné, *Platthy* Miklósné, *Szabadhegyi* Gézáné, *Kenéz* Sándorné, *Fülöp* István, *Kriszta* Sándorné 10—10 K, *Perl* Anna, *Szilágyi* Gézáné, *Mihelffy* Pálné 6—6 K, *Darvassy* Lajosné, *Tabéri* Árminné, *Tatár* Zoltánné, *Hegedűs* Jánosné, özv. *Klimoné*, özv. *Bárdos* Ödönné, özv. *Krausz* Samuné 5—5 K, *Materny* Imréné 100 cigaretta és 2 K, özv. *Rigóné*, özv. *Tóth* Gyuláné, özv. *Tichy* Gyuláné, *Szirmay* Lajosné, *Vay* Zoltánné 4—4 korona, *Schway* Vilmosné 4, *Molnár* Lajosné 3, *Szék* Ödönné 3, *Bartos* 2 K, *Gábel* Jakab és *Kunné* Kálmán Etel az orth. izr. hitközségi leány- és fiúiskolájának növendékei gyűjtéséből 100 K-át, almát, diót és befőttet. Mindezen nemes adakozóknak a beteg katonák nevében hálás köszönetet mond: *Butyka* Lajosné, özv. *Lázár* Mártonné.

* **Katonák karácsonya.** A Vörös-Kereszt Jobbkéz-osztály felhívására a közönség éa a Vörös-Kereszt adományaiból ez idén is minden kórházban lesznek karácsonyi ünnepségek és szeretet-csomagok kiosztása. Védnökök a következő urhölgyek lesznek:

Gimnázium: *Eleméry* Ferencné vezetése mellett a Katholikus Növendő Egyesület. Járványkórház: *Berkovits* Renéné, *Rimler* Károlyné, a „Hangya“ kirendeltsége, *Polgár* Mariska és *Stern* Ödönné. *Tisza* Kálmán-téri iskola fent: *Olaszi* polg. iskolai tanítótestület és a növendékek. *Kereskedelmi* Csarnok: *Wiener* Jenőné, *Ór-utcai* iskola községi leányiskolai tanítótestület. Régi csendőriszkola: dr *Kotzó* Jenőné és *Muresán* Valérné. Új csendőriszkola: *Sztankóczy* Gézáné és *Nickl* Mária. *Szilágyi* Dezső-u.: *Mihelffy* Lajosné. Tüdővész szanatórium: *Vucskics* Julia. *Tisza* Kálmán-tér lent: *Olaszi* elemi leányiskolai és a kereskedelmi iskola tantestülete és a növendékek. *Teleki*-utca: az *Immaculata* nővérek és növendékei. *Református* internátus. *Szabó* Gusztávné. *Szent* József-intézet *Malatinszky* Lajosné és *Márkus*-Lászlóné *Polgári* fiúiskola a Nagyvárad *Missziótársulat* Leányklubja. *Reáliskola* *Horváth* Árpádné és *Frankó* Józsefné. *Szacsy-utca* *Butyka* Lajosné. *Kózkórház* dr *Fráter* Imréné. *Szanc-utca* *Kiss* Károlyné. *Csapatkórház* dr *Sztaniszlavszky* Adolfné *Obrincák* Istvánné és a „Jobbkéz“ hölgyei. *Nyugvóállomás* *Bihar* község támogatásával a *Szent* Vincze-zárda nővérei és a növendékek. *Barakk-kórház* *Molnár* Gézáné.

* **A Trieszti Általános Biztosító Társulatnak** a *Kurländer* és *Ullmann* rt.-nál volt főügynöksége — mint értesülünk — a céggel történt kölcsönös barátságos megegyezéssel megszűnt és az intézet Nagyváradon saját kezelésű főügynökséget létesített, melynek irodái a *Bémer*-téren, a *Kolozsvári*-palotában vannak. Utalunk egyébként nevezett intézetnek lapunk mai számának 12-ik oldalán megjelent körlevelére. Együttal felhívjuk olvasóink figyelmét a *Generali* főügynöksége által legelőnyösebb feltételek mellett kötendő hadikölcsön életbiztosításra 5000 K-ig orvosi vizsgálat nélkül.

* **Két gázóra.** Mig volt elegendő szén és nem emelte az árat a gázgyár, két különböző módon számította a nagyváradai légszeszgyár a gázt előfizetőinek és fogyasztóinak: a magánfogyasztók többet fizettek, mint az ipari fogyasztók. Ezért ugyanazon a helyen két gázóra volt, egyik a magán-, másik az ipari fogyasztás céljaira. De most a gázgyár felemelte az iparigáz árát is a magánfogyasztás nivójára s ennek dacára két gázórán mérik ugyanazon áru gázt s fizetik a fogyasztók a két gázóra árát. Miután egyelőre nincs remény, hogy egyik olcsóbb lesz, mint a másik, valamelyik gázórát be kell szüntetni, mert nincs értelme, hogy külön mérjék ugyanazon áru gázt két órán. A szegény fogyasztó ugyanis tudja, hogy hányat ütött az óra, nem kell ehhez kettő.

* **Adomány a vak katonáknak.** Sz. J. a vak katonák részére 4 koronát küldött szerkesztőségünkbe. Gyűjtésünk ezzel 4797 K 42 fillérre emelkedett. Rendeltetési helyére juttatjuk.

* **FELES HEGEDÜT** megvételre kerek. Ardos, Jókai-utca 12.

* **Hadbavonulás** miatt zárva tartott uridivat, fehérneműüzletemet megnyitottam. Pfaff Kálmán, Rákóczi-ut 3. szám.

* **Dusafalva határában** 302 magyar hold területű legelő eladó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

* **1-2 ágyas szobák** a Zöldfa épületben kiadók. Értekezhetni ugyanott.

* **Pénzbeszedő** azonnali belépés és legalább 1000 korona készpénz biztosíték letételének kötelezettsége mellett felvétetik *Nagyvárad város villamosművénél.*

* **Aszódinál** főüzlet Kossuth-utca, fiók Rákóczi-ut Csokoládé-király. Cukorka, csokoládé, bonbonok, konyak, rum, tea, teasütemények, likörök, gyógyborok. Karácsonyra és újévre megérkeztek az összes csemegék, finom halkonzervek. — Ajánlom iskolák és zárdák figyelmébe. Nagyban és kicsinyben kapható. Telefon 635.

Ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Füg-göny, kézimunka, kelegye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben

HALTENBERGER VILMOS

kalmefestő, vagy tisztító szagorvosgyárban Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételei fizet 14—20.

Legújabb fűzőket legolcsóbban

Kesztenbanm Juliskánál

lehet beszerezni

Rákóczi-ut(Korona gyógyszerár mellett)

Leibchenek félárban.

Telefonszám 827.

* **Butorozott utcai és udvari izobák** a Zöldfa-épületben kiadók. Felvilágosítással szolgál a szobakezelőnő ugyanott.

VIGADO
mozgó-
színház

Vasárnap

A milliomos menyasszony
vigjáték 3 felvonásban.

Az előadások vasárnap d u 3 órákor
hétköznap 5 órákor kezdődnek

* **Nyúl** ünnepre kapható Rákóczy-ut 6. Tisztviselők fogyasztási szövetkezete.

EGYESÜLETEK

A Népnevelési Egyesület választmányi ülése. A Népnevelési Egyesület választmányja e hó 22-én délután 5 órákor *Fráter* Barnabás elnöklele alatt ülést tartott, melyen elhatározták, hogy a „Népnevelési Közlöny” szerkesztésével újból *Várad* Istvánt bízzák meg. *Grócz* Béla nagyprepostnak, amiért a Katholikus Főpapok alapítványát 72 korona 44 fillérrel 1900 koronára egészítette ki, *Fráter* Barna elnök indítványára köszönetet szavaztak. *Stefanikáné* D. Eugénia belényesi állami leányiskolai igazgató az egyesületnek 10 rendes tagot gyűjtött, melyért szintén köszönetet szavaztak. A biharmegyei hadbavonult tanítók és családjaik javára az egyesület 500 koronát adományozott. Az egyesület a hetedik hadikölesönre 2900 koronát jegyzett.

Színház.

Heti műsor:

Vasárnap délután: Tavasz és szerelem.

Vasárnap este: Csárdáskirálynő.

Hétfő délután fél négy órai kezdettel: Mágna Miska. — Este nincs előadás.

Kedd délután: Végre egyedül!

Kedd este: Márványmenyasszony. (Bérletszünet.)

Szerda délután: Feltékenység.

Szerda este: Sztambul rózsája. (Bérletszünet.)

Csütörtök: Románc. (Bemutató előadás. Bérletszünet.)

Péntek: Románc. (Bérletszünet.)

Szombat: Románc. (Bérletszünet.)

Vasárnap délután: Eva.

Vasárnap este: Románc.

Hétfő: Szilveszter napja alkalmából: Nagy művészestély.

Ünnepi előadások.

A karácsonyi ünnepekre igen érdekes és változatos műsort állított egybe a színház vezetősége.

Hétfőn, e hó 24-én délután, kivételesen fél négy órai kezdettel a Mágna Miska kerül színre, este pedig nem lesz előadás.

Kedden délutánra a Végre egyedül című operettet tüzték műsorra és este a Márványmenyasszony kerül színre.

Szerdán este a Sztambul rózsája bájos melódiáiban gyönyörködhetik a publikum.

Az összes ünnepi esti előadások bérletszünetben kerülnek színre és valamennyi előadásra a jegyek már péntek reggel kilenc órától válthatók a színházi pénztárnál.

Vasárnapi előadások. Ma, vasárnap délután a kedves Shubert-zenéjű *Tavasz és szerelem* kerül színre, este pedig az idény egyik legdiadalmasabb operettje, amely a közönség osztatlan érdeklődése mellett már az ötvenedik előadáshoz közeledik, a *Csárdáskirálynő* tölti be a műsört.

A Románc. A színház főszezonjában, a jövő hét folyamán érkezünk el az idény egyik méltán szenzációs érdeklődéssel várt bemutatójához, a *Románc* premierjéhez, amely valószínűleg színházi eseményeknek ígérkezik. A

szintársulat legnagyobb ambícióval készül a pompás darab előadásaira, tudva azt, hogy fáradozásukat a legteljesebb siker fogja jutalmazni. A Románc jövő heti előadásai bérletszünetben kerülnek színre és a jegyeladást már hétfőn reggel kilenc órákor megkezdte a színházi pénztár, a bérlok jogainak szokásos fenntartása mellett.

URANIA
mozgó-
színház

Vasárnap

Melyik hát az igaz?
dráma 4 felvonásban.

Az előadások vasárnap d u 3 órákor
hétköznap 5 órákor kezdődnek

Értesítem a t. hölgyközönséget, hogy kozmetikai mű-

termembe bevezettem a **hőgyfodrozatot** *Pálóskov* a jó hírű hőlgyfodrász szakszerű vezetésével. Minden hajunkat **parókát a legmodernebb kivitelben** készítek. **Hajfestés minden színben.** **Óndoláció K 2:50.** **Hajmosás K 1.** Arcápolás, manikűr, hajszálszedés vill anyyal utánőve nélkül. Arc fűtés vízitenként 5 kor. **Deák Ferenc-u. 7. I em.**

HIRSCHFELD VILMA.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Révai Tibort felmentették. Két ízben tárgyalta a kir. ítélőtábla Révai Tibor dr aradi járásbíró feyelmi ügyét s tegnap be is fejezte. Öt pontból állott a vád, minden egyes pontra kihallgatták, hogy a járásbíró ugyan mulatos ember, de a hivatalában rendesen végzi kötelességét s kifogás nem emelhető ellene. Egyetlen vádpontot nehézményezett a tábla, azt, hogy a járásbíró egy görögkeleti lelkész-nél mulatott, és pedig akkor, mikor a lelkésznek másnap egy bünpöre volt kitűzve tárgyalásra előtte. Ezt kifogásolta a tábla, míg a többi vád alól a tisztviselők és az érdekeltek vallomásai alapján felmentette. A vádat Baróthy Pál főügyész helyettes képviselte. Jegyző volt: Alliquander Kálmán dr táblai tanácsjegyző.

Tisztességes szabóiparos

mint sokrétűes állást nyertől
Bővebb felvilágosítást a Kath.
Népszövetség ad

**APOLLO
MOZGÓ-
SZÍNHÁZ**

Vasárnap
Vér és arany

Az előadások vasárnap d. u. 5 órakor
hétfőnap 6 órakor kezdődnek

VILTTER

Karácsonyi árjegyzék!

Porcellán mozsár, ütővel	8
Majolika gyümölcs állvány	8
Majolika talca fogóval	8
Majolika cukortartó díszes	8
Majolika gyümölcs készlet	8
Vizes készlet csiszolt üvegből	8
Borcs	8
Fűszer	8
Szőrökészlet színes aranyozással	8
Boroskészlet színes	8
Vizeskészlet színes	8
Likörökészlet színes	8
Befőtteskészlet kristály tálaló	8
Gyümölcs készlet kristály üvegből	8
Majolika fali sótartó színes	5
Majolika vizeskanoncs színes	5
Kávépohár színes üveggel	5
China ezüst cukortartó	5
China ezüst gyümölcs állvány	5
Majolika virágváza színes	5
Majolika virágfazék	5
Majolika dísz figura	5
Porcellán főzőlábos	5
Porcellán főzőfazék	5
Toáskészlet színes aranyozással	25
Kávékészlet színes aranyozással	25
Zeketes készlet színes aranyozással	25
Ebélőkészlet felszerelve, sz. aranyozással	70
Ételgőzítőkészlet készlet sz. aranyozással	25
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	25
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25
Fűző	25
Tésze pohár China ezüst foglalatban	8
Tésze csésze szin. finom aranyozással	8
Kávécsésze	8
Kávékanál	8
Fűzőlábos barna tűzálló füllel	8

Nipppek, Figurák, Szent Antal
szobrok, Mária szobrok, Szent-
telt viztartók, Konyhasereg-
vezési cikkek, Képek, Keretek,
Ablak üvegezés

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVEREK

Üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg
és díszműűru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Belépési felhívás.

Az Általános Takarékszövetkezet, mely az Általános Takarékpénztár Rt. kebelében működik, Nagyvárad, Bémer-tér 2. 1918 január 1-én nyitja meg

XVI. évtársulatát.

A belépés tetszés szerinti számú törzsbetét jegyzésével történik, melyek mindegyike után hetenkint 20 fillér fizetendő. Az új évtársulat 3 éven át, vagyis 156 hétig tart, aminek eltelté után a tagok az általuk megtakarított tőkét az elért haszonban megkapják.

A szövetkezet tagjainak váltóra vagy kötelezően vényre kölcsönöket folyósít, kölcsönök a heti befizetésekkel három év alatt törlesztendő le. A befizetések vasárnap és ünnepnap kivételével minden nap délelőtt 9—12 óráig, délután 3—5 óráig tartanak.

Vidéki tagok részére postatakarékpénztári lapokat küldünk, melyekkel befizetéseiket portmentesen eszközölhetik.

Az új évtársulat működését január 1-én megkezdjük, ezért felkérjük a belépni szándékozókat a mi előbbi jelentkezésre.

Nagyvárad, 1917 december hó.

Általános Takarékszövetkezet.

Nagyvárad Hítelbank Takarékos és Segélyszövetkezet

Nagyvárad, Zöldfa-utca 2. szám. I-5 em.

Hadikölcsön-jegyzés 1 koronás heti befizetés mellett.

A Nagyvárad Hítelbank Takarékos és Segélyszövetkezet a betéti hadikölcsön kibocsátása alkalmából (amelytől mostantól elhárított) a hadikölcsön jegyzés hazafias munkájában mindenki, de különösen a társadalom lelkesebb, jövendőbeli részét felkérjük, hogy megtakarított tőkéiket kedvezően gyümölcsösítsék és a legbiztosabb befektetésbe helyezhessék.

A Nagyvárad Hítelbank Takarékos és Segélyszövetkezet emellett 5 évre szóló értékpapírt nyit, s mindegyiknek aki öt éven át heti 1 korona befizetésre kötelezi magát, 300 korona n. é. 6%-os hadikölcsön-kötvényt kap, mely oly módon, hogy az öt év elteltével az illető 300 korona összegű hadikölcsön-öt vehet meg.

Öt éven át a 300 korona jegyzésnél a befizetések 260 koronát tesznek ki, ennek eltérő részét az illető 300 korona n. é. 6%-os jövedeléből állampapír birtokába jut, mely a befizetésnek kellő kamatozásáról a befizetés 5 éve alatt is gondoskodik. A kik nagyobb összeget akarnak jegyezni, hetenként annyiszor 1 koronát fizetnek be, ahányszor 300 koronát jegyeznek tehát 600 korona jegyzésnél heti 2 koronát, 900 korona jegyzésnél heti 3 koronát, 1200 korona jegyzésnél heti 4 koronát és így tovább.

A jegyzés alkalmával a heti részletnek megfelelő összeg azaz 300 korona jegyzésnél 4 korona fizetendő be. A befizetésnek hetenként, havonta vagy negyedévenként előre. Vidékiek havonta a szövetkezet postatakarékpénztár befizetési lapjait, tehát minden költség nélkül t. l. j. sítetik befizetéseiket.

A Nagyvárad Hítelbank Takarékos és Segélyszövetkezet a VII. évi hadikölcsön-jegyzésnek a fenti módon f. évi december 15-ig fogad el.

Bővebb felvilágosítással a Nagyvárad Hítelbank Rt. kebelében működő Nagyvárad Hítelbank Takarékos és Segélyszövetkezet szolgál.

Ez a kedvező alkalom hazánk áldozatainak közönsége nagyobb mértékűre és méltóbb igénybe veheti, amire ezúton is felhívjuk szíves figyelmét és vagyunk

Nagyvárad, 1917. november hó.

hatalmas tisztelettel
Nagyvárad Hítelbank Takarékos és Segélyszövetkezet
igazgatósága.

Belépési felhívás

a „Polgári takarékos és segélyszövetkezet”

23-ik évtársulatába.

A „Polgári takarékos és segélyszövetkezet” 1918 január 1-én új évtársulatot nyit, mely 156 héten át, vagyis 1920. év végéig tart. — Mindenki tetszés szerinti számban jegyezhet üzletrészeket s minden üzlet rész után hetenként 1 korona fizetendő. A három év eltelté után az évtársulat feloszlik s az összes jövedelem a résztvevők között felosztatik és mindenki megkapja a befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoskodik előmozdítani és önszegélyt nyújtani, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt, mely a heti részleteiben való befizetések dacára is a takarékpénztári kamatozásnál magasabb nyereséget oszthat ki hozzá és mert minden tag az általa befizetett összeg 9/10 részét minden előleges bejelentés nélkül kölcsön-képp felveheti.

Vidéki tagok a heti befizetéseket postai csekk-lapok útján teljesíthetik.

A szövetkezetbe való belépés alkalmával üzletrészenként 50 fillér beiratási díj fizetendő s egy heti részlet befizetése után már mindenki megkapja saját novére írt könyvecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait, valamint mindazokat, kik az 1918. január 1-től kezdődő 23. évközlésnek tagjai óhajtanak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt intézeti üzlethelyiségünkben (No. 23. Lajos-utca 6. sz.) mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

Nagyvárad, 1917 november hó.

A „Polgári takarékos és segélyszövetkezet” igazgatósága.

Kath. Kör óvadékképes ruhatárosnőt

keres, d. u. 5-től 9-ig tart a foglalkozása.

Jelentkezni lehet a Kath. Kör háznagyi hivatalában naponként délután 4—6 órakor.

Margittai járás főszolgabírójától.

2360—917.

Pályázati hirdetmény.

A margittai járás Margitta községben elhalálozás folytán megürült vezető községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázni kívánókat, hogy minősítési okmányaikkal felszerelt pályázati kérvényeiket f. évi dec. 30-ig hozzám nyújtsák be.

Javadalom: 1. Törzsfizetés 2000 kor., a melyet a község képv. testülete 3600 koronára emelt. Ezen határozat azonban még törv. hatósági jóváhagyást igényel. 2. Tíz hold szántóföld, melynek adóját a község fizeti. 3. Természetbeni lakás, kerttel. A választást f. évi december hó 31-én d. e. 11 órakor fogom Margitta község háza tanácstermében megtartani. Margitta, 1917. dec. 19.

Dr. Halász Elemér
főszolgabíró.

Jegyezzünk hadikölcsönt a

PHÖNIX életbiztosító társaságnál!

A jegyzések életbiztosítással kombinálva eszközölhetők. Jegyezhet minden 15 és 60 év között levő egyén, nemre való tekintet nélkül.

A bankoknál eszközölt jegyzéssel egyenlő értékkel bir.

10000 koronáig orvosi vizsgálat nélkül.

Minden 1000 korona jegyzés után 20 éves tartásra évi 36 korona díj fizetendő. A biztosítás lejártával a jegyző fél a jegyzett összeggel egyenlő címletű hadikölcsönkötvényt kap kézhez. Ha a jegyző fél a biztosítás lejártá elött, bármilyen körülmények között — a harctéren is — elhalálozik, a díjfizetés megszűnik és a jegyzett összeg, illetve hadikölcsönkötvény a hátramaradottaknak azonnal kiadatik.

10000 koronán felüli jegyzés orvosi vizsgálat mellett mérsékelt tarifális alapon.

Jegyezni készpénzzel is lehet. Minden 1000 koronáért 500 korona a készpénzben lefizetendő összeg.

A hadikölcsönre szabadságot katonák legelőnyösebben a Phönixnél jegyezhetnek. Az intézet a jegyzések arányában hozzájárul a hadiárva és özvegyek alapjához.

Főképviselet: Szent László-tér 1. sz.
TELEFONSZÁM 11-50.

Mindenkinek kötelessége hadikölcsönt jegyezni!

Bubla és Tarsa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.

Szalámi, sajt, szalonna,
kitűnő **Málnaszörp,**
Törley pezsgő, valódi
kitűnő **ó-borok.**

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

„HÓFEHÉRKE“

Harisnya Áruház.

Tisztelettel értesíti Nagyvárad és vidéke n. é. közönségét, hogy a kötött és szövöttáru szakmában beállott súlyos beszerzési nehézségek következtében, a terhes üzleti kiadások ledezése szempontjából kénytelenek voltunk raktárunkat egyéb cikkekkel kibővíteni. Ajánljuk a n. é. közönség saját érdekében, hogy tekintse meg minden vétel kötelezettség nélkül óriási választékban érkezett díszmű, játék, porcellán, tolett, bőráru és még számtalan más új árucikkeinket.

A legmesszebbmenő előnyöket kívánjuk a vevőinknek nyújtani, úgy kötött-szövött, mint a felsorolt új cikkekben.

Tisztelettel

„Hófehérke“ Harisnyáruháza

Szent László-tér. Sas palota

Villamos-világítási

és csengőjavítások, Wolfram-égők, 1/2 Wattos lámpák, csillárok, motorok, mérsékelt áron.

STERN ADOLF

Szent János-u. 20 Telefon 556

Belépési felhívás a Népszövetségi Hitelszövetkezet VI-ik évtársulatába.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet 1918. január 1-én a VI-ik új évtársulatát nyitja meg.

Az előbbi üzletvek, — dacára a nehéz megélhetési viszonyoknak, — igen szép eredménnyel folynak.

Belépni szándékozók üzletrészeket jegyezhetnek **már most is** a hivatalos órák alatt a szövetkezet helyiségében (Sallógyi Dezső-u. 5. sz. a.) Egy üzletrészt heti 20 fillér befizetésre kötelez, s ki bonyi üzletrészt jegyez, amannyit akar. Felvételi díj üzletrészenként 50 fillér. 3 év múlva az évtársulat feloszlik; a tagok a befizetett összeget kibepítik s a reájuk eső nyereséget is.

A tagok a befizetett összeg 1/6 részéig a szövetkezetnél vesző kamatra kölcsönt is kaphatnak, mely 3 év alatt fizethető le. Azonfelül betáblázásra, értékpapírra, vagy váltóra, bármily összeg erejéig.

A tiszta haszon és nyereség teljes egészében a tagok között osztatik fel, s kiki heti betéte arányában r-szesedik.

Az eddigi évtársulatoknál a nyereségreszesedés jóval magasabb volt, mint bármely takarékszövetkezetnél.

A szövetkezet elfogad betéteket is, s azokat legmagasabb kamatlábbal kamatoztatja. Tőkekamatacót a szövetkezet fizeti.

Bizalommal kérjük a belépni szándékozókat, hogy felvétel végett szövetkezetünk helyiségében, vagy a csoportvezetőktől mielőbb jelentkezni sziveskedjenek.

A Népszövetségi Hitelszövetkezet igazgatósága.

KARÁCSONYI !! VÁSÁR !!

Selymek, kasmirok, női fehérneműek, szőnyegek, nagy választékban

KELENGYE áruház Sz. László-tér 5. sz., a volt Krámer féle bolt: helyi égen n.:

Betűszedő tanulónak fiu és berakó tanulónak leány fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomda R.-t.-nál.

IRÓGÉPEKET
VESZ, ELAD,
CSERÉL és JAVÍT
KARCZAG
ZÖLDFÁ-utca 5.

IZSAR LIDIA

Előrendő
szobor

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.
Park-szálloda épületében.
Internumbán telefon:
11-53 szám

A Szilárd-szobor
a fővezetőnek egy-
edüli teremtés. A
tisztítók és átalakítók
Fézők márték után a
legrövidebb idő alatt
alkészítettek.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezetékszerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
..... és bronzműves.

Leőz/p, gramofon, kerékpár és
National Cassa javító. Elektro-
technikai cikkek és 1/2 Wattos
Wolfram szálas Tung-ram-égőz
állandósn rektáron.

Vas és rézágyak

afrik és lőszörmatracok,
amerikai és sodrony-
nybetétek: összehajtos
ágyak eredeti gyári áron
kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Megérkeztek

a „Park“ Nagyaruház

Rákóczi-ut

ujdonságai óriási választék-
ban következő cikkekben:

Bőr diszmu árukban: erszé-
nyek, zseb és szivartárcák.

Acél árukban: zsebkések,
ollók és manicür cikkek.

Fésű árukban: bontó, konty-
fésűk, hajcsattok, hajtük.

Ajándék disztárgyakban
chinaezüst, porcelán és bőr-
árak. Utazó készletek, gyer-
mek játékok, piaci bevá-
sárló táskák, sport cikkek
kötött és szövöttárak.

Ajánlom a n. é. közön-
ségnek, hogy tekintse meg
ujdonságaimat minden vé-
telkötelezettség nélkül, mert
módomban áll a legmesz-
szebbmenő előnyöket t. ve-
vőimnek nyújtani.

„Park“ Nagyaruház
Rákóczi-ut.

ALABÁSTROM
pipere szappan.

Legjobb és legfinomabb pipere
szappan főleg azon körülmény-
nek köszöni nagy közkedvelt-
ségét és jó hírnevét, hogy a
legtisztább és legjobb anyag-
ból készül s tartós és kelle-
mes illattal használatban külö-
nös enyhesség és dus fehér
habja által tűnik ki, miért is
a bőr tisztátalanságát eltávo-
litja s annak egyuttal szép
üde kinézést és bársonyszerű
simaságot kölcsönöz, éppen
ezért a legelőkellőbb körök-
ben is rendkívül elvan terjedve.

1 darab ára 7 korona.

Különféle igen finom
pipereszappanok:

lbolya, gyöngyvirág, rózsa, orgona, borax.

Nagy kerek angol szappanok.

Illatszerek kimérve és eredeti üvegekben.

! ; KÖLNIVIZEK. ! ;

Parfüm Casetták karácsonyra és éjévre höl-
gyeknek legalkalmasabb és legszebb ajándék

kapható:

NÉMETH PÁL

„Arany-Kereszt“ gyógyszerárában Nagyvárad

Szont László-tér, városháza mellett.

Vidéki rendeléseket azonnal küldök!

A CS. KIR.

SZABAD.

Postafelrakóképzár cheque-számla: 17382. Telefon: 6-47.

Triesti Általános Biztosító Társulat

(Assicurazioni Generali). Alapított: 1831-ben.

Részvénytőke és készpénzbeli tartalékok összege 512 millió koronán felül

magyarországi igazgatóságától.

Iroda: Budapest, V., Dorottya-utca 10. sz.

Általános kezelési osztály. Budapest, 1917. november havában.

T. c.

Ezennel szíves tudomására hozzuk, hogy a Kurländer és Ullmann Rt.-nél elhelyezett főügynökségünket hosszú időn át tartó kellemes összeköttetés után kölcsönös barátságos megegyezéssel megszüntettük és főügynökségünket saját kezelésünkbe vettük át.

Saját kezelésű főügynökségünk irodáit

Nagy-Várad, Bémer-tér, Kolozsvári-palotába

helyeztük el és ennek vezetésével Pfeiffer Vilmos központi felügyelő urat bízuk meg.

Főügynökségünk jogosítva van a fennálló utasítások értelmében *tűz-, szállítmány- és üvegbiztosítási-, gyári- és átalány-, nemkülönböztetéses-lopás elleni, valamint életbiztosításokra* vonatkozó ajánlatokat szabályszerű elintézés végett átvenni.

Továbbá értesítjük, hogy saját kezelésű főügynökségünk úgy a

Magyar jég- és viszontbiztosító részv.-társaság

(melynek teljesen befizetett alaptőkéje és készpénztartalékai 7.2 millió K-ra rug)

valamint az

Első országos általános baleset ellen biztosító társaság

(melynek teljesen befizetett alaptőkéje és készpénztartalékai 34 millió K-nál több

és a

„MINERVA“ általános biztosító részv.-társaság

képviselét is birja és ennélfogva azon helyzetben van, hogy *jég-, baleset-, szavatossági, valamint kezességi-, óvadékbiztosításra, szintugy eltulajdonítás-, lopás-, hűtlenkezelés és sikkasztás elleni biztosításokra* vonatkozó ajánlatokat is átvehet.

Ezen intézkedésünk folytán saját kezelésű főügynökségünk képes lesz az összes feladományokat azonnal elintéztetni és mi mindenkor feladatunknak fogjuk ismerni, miszerint feleink érdekét minden irányban megóvjuk.

Teljes tisztelettel

A cs. kir. szab.

Triesti általános biztosító társulat
magyarországi igazgatósága.

Triesti Általános Biztosító Társulat

(Assicurazioni Generali). Alapított: 1831-ben.

Részvénytőke és készpénzbeli tartalékok összege 512 millió koronán felül

nagyváradai főügynöksége.

Nagyvárad, Bémer-tér, Kolozsvári-palota.

Általános kezelési osztály. Nagyvárad, 1917. november havában

T. c.

Vonatkozva a magyarországi igazgatóság körlevelére, bátorodunk Uraságodnak szolgálatainkat felajánlani és kérjük becses feladományait a *biztosítás minden ágában*.

Azon állás mellett, melyet az általunk képviselt társulat hazánkban 86 éves működése folytán elfoglal, azon indokolt és határtalan bizalom mellett, melyet az élvez, egyszerűen arra szorítkozhatunk, hogy kérjük: méltóztassék az általunk vezetett főügynökség iránt is ugyanazzal az osztatlan bizalommal viseltetni és meglehet győződve arról, hogy legfőbb törekvésünk lesz, hogy amik meg is feleljünk.

Minthogy a

Magyar jég- és viszontbiztosító részv.-társaság,

(Alaptőke és készpénzbeli tartalékok 7.2 millió korona)

valamint az

Első országos általános baleset ellen biztosító társaság

(Alaptőke és készpénzbeli tartalékok 34 millió koronán felül.)

és a

„MINERVA“ általános biztosító részv.-társaság

képviselét is átvettük, kérjük a *jég- és baleset-, betöréses-lopás elleni-, szavatossági-, kezességi-(óvadék-, sikkasztás-, hűtlen kezelés) biztosítási* ajánlatait is nekünk beküldeni, mert abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy olcsó díjakat és igen kedvező feltételeket alkalmazhatunk.

B. feladományait várva vagyunk

teljes tisztelettel

A cs. kir. szab.

Triesti általános biztosító társulat
nagyváradai főügynöksége.

Iroda: Bémer-tér, Kolozsvári-palota.